
Shaun Peterson: Luna v naší kultuře symbolizuje základ lidské síly a tvořivosti

Shaun Peterson: Luna v naší kultuře symbolizuje základ lidské síly a tvořivosti

Začátkem října zavítal do Prahy jeden z nejvýznačnějších představitelů umělecké tvorby indiánských kmenů severozápadní Ameriky Shaun Peterson. Celosvětově uznávaný umělec, čerpající z původních zdrojů svého kmene, pronesl přednášku v rámci konference *Revitalizace, zachování a utváření kulturní identity nativních amerických indiánů*. V prostorách Galerie pod schody pak zahájil výstavu svých děl s názvem *Qwalsius – Shaun Peterson: Emerging from a shadow*.

Shaun Peterson si krátký pobyt v Praze na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy viditelně užíval. Jeho přednáška vzbudila velký ohlas a on sám byl také upoután příspěvkem ostatních přednášejících, které považoval za velmi zajímavé a podnětné. Příjemný pocit, který z jeho osobnosti vyzařuje, souvisí s celkovou filozofií pozitivního přístupu k světu, rozvíjeného nativními obyvateli tohoto koutu Ameriky.

Práce Shauna Petersona je úzce spjatá s oblastí severozápadního pobřeží Ameriky, kde se historicky pohybovaly umělecky činné skupiny kmenů, a to především na severu v oblasti Aljašky a Britské Kolumbie. Hlavním motivem indiánské Ameriky v práci umělce, který se sám aktivně zabýval studiem domorodých kultur, je podle jeho slov rodina: „V kultuře severních kmenů jde hlavně o rodinu, rodové vazby a vztahy mezi rodinami, překonávání nesnází a tlaku, kterému jsou vystaveny.“

A právě Petersonova vlastní osobitá kultura v kontrastu se středoevropskou Prahou a jejími středověkými chrámy dává vyniknout odlišnému způsobu života, protože, jak sám poznamenává: „Kontrast s odlišnou civilizací člověka naléhavě upomíná na jeho vlastní kulturu a tato výměna je nesmírně důležitá. Někteří mí přátelé, kteří navštívili Prahu, mi po návratu povídají, jak je starobylá, tradiční a že my tohle v Americe nemáme. Já jim na to vždy odpovím, že u nás na Severozápadě znamená domov něco jiného: naše obydlí zde také byla už hodně dávno, ale v souladu s naší kulturou se prostě přemístila, protože raději stavíme znovu něco nového, nevytváříme takové stavby, které by měly zůstat na jednom místě navěky.“ Zároveň však dodává, že by rád v Praze strávil více než pár dnů, aby kromě prvotních dojmů získal i hlubší vhled do zdejších projevů umění, natolik odlišných od tvořivosti kočovných kmenů, které se v těsném sejetí s přírodou nevážou na statické objekty.

Trvalá proměnlivost ve způsobu žití i myšlení severoamerických indiánů však neznamená, že by nebyli schopni hluboké sebereflexe a nevytvářeli životní hodnoty. Jak ostatně dokazuje pojetí tvorby Shauna Petersona, inovativní přístupy neruší, ale jen dále rozvíjejí zakořeněné hodnoty, které se po generace uctívají: „Tradice se stále mění, ale naše (umělecká) generace přináší z minulosti nazpět to, co je důležité, hodnoty, které se nesmějí ztratit.“ Přestože se pak rozvíjejí i jinými než tradičními způsoby, např. užíváním nových materiálů jako sklo nebo kov namísto původního dřeva, způsoby vnímání, motivy, barvy a tvary nadále rezonují s původními indiánskými představami o světě.

A v čem je podle Shauna Petersona největší přínos indiánské kultury severozápadního pobřeží? Především v oblasti estetických kvalit a mytologie, která prostupuje tvorbu, její projevy a tvary, a především v prezentaci široké škály mytologických motivů. Tím nejsilnějším z nich je luna – plný měsíc má obzvláště silný obsah pro jeho vlastní rodinu: „Luna je vždycky jasná. Nezáleží na tom, kde zrovna jsme, vede nás temnotou, i když ji někdy ani nevidíme. Je to nesmírně silný ikonický prvek v naší kultuře a souvisí s naším ryze pozitivním přístupem k životu. Je to základ síly a tvořivosti.“